

84/5к93-
4Бай) 6
С 31

САҒЫНҒАЛИ СЕЙТОВ

ТӨЛТУМА

САҒЫНҒАЛИ СЕЙІТОВ

ТӨЛТУМА

ӨЛЕНДЕР

**«ЖАЗУШЫ» БАСПАСЫ,
Алматы — 1980**

- С 31 **Сейітов Сағынғали.**
Төлтума: Өлеңдер. — Алматы: Жазушы, — 1980. 144 бет.

Белгілі ақын Сағынғали Сейітовтың жаңа жинағына енген жырларына азаматтық асқақ сарын, өмір құбылыстарына көзқарастың кеңдігі, ой мен сезімнің тереңдігі тән. Кітапта бүгінгі дәуір тынысын білдіретін және совет адамдарының Ұлы Отан соғысы жылдарындағы асқан ерлігі мен қаһармандағын мадақтайтын шығармалар бар.

Қаз2

С $\frac{70700-114}{402(05)-80}$ 121-80 4702230200

© «ЖАЗУШЫ» — 1980

АССАЛАУМАҒАЛЕЙКҮМ,— 80!

Сексенбісің?

Ассалаумағалейкүм!

Амандаспас сенімен жағалай кім?

Төрлет досым!

Қолды әкел!

Біз бір Елміз

Өз басыңды ерекше бағалайтын.

Сексенбісің? Серке серт серпілетін,

Еңбек күйін нәшіне келтіретін.

Сексенбісің?

Сыңғырлап сырбаз сазы

Сұңқылдаса сан тілде шертілетін.

АССАЛАУМАҒАЛЕЙКҮМ,— 80!

Сексенбісің?

Ассалаумағалейкүм!

Амандаспас сенімен жағалай кім?

Төрлет досым!

Қолды әкел!

Біз бір Елміз

Өз басыңды ерекше бағалайтын.

Сексенбісің? Серке серт серпілетін,

Еңбек күйін нәшіне келтіретін.

Сексенбісің?

Сыңғырлап сырбаз сазы

Сұңқылдаса сан тілде шертілетін.

Ақ кіреуке атлас таңың қандай!
Эппақ нұрға айналаң малынғандай.
Сенің сұлу сындарлы сымбатыңда
Тәкаппар тау таңырқап, табынғандай.

Таңнан тудым туасы таң құмармын,
Таңшылдыққа бірімін хақы бардың.
Торғын таңның авторы — өз заманым
Берген маған қанатын қарқуардың.

Сексен!

күллі әлемге көзің тастап,
Қарайсың сен заңғардан, кезің асқақ.
Жол басындай келдің бе бұл ғасырдың
Соңғы жиырма жылының көшін бастап.

Қонақ емес, кеншісің, бақташысың,
Болатшысың, диқансың, мақташысың.
Енші бөліп беретін игіліктен,
Жақсылықтың жанашыр жақтасысың.

Ортаймайды мұхиттай берекеміз,
Ленин елі — іргелі ел екенбіз.
Күн көсемнің жұлдызды жүз он жасы —
Біздің бүкілхалықтық мерекеміз.

Философша әркімді ойлатасың,
Терең толғам түбіне бойлатасың.
Бір тойым бар; аты оның — Ұлы Жеңіс!
Қызықтатып сен соны тойлатасың.

Қалай бүгем бір сырды ойымдағы,
Асылымдай арылмас бойымдағы.
Төраға да боласың тойаға да,
Алпыстағы аймағым тойыңдағы!

Серпіл, сексен!

**Еркіндеп ел арала,
Бөгдесініп, бөгелме шекарада.
Бейбіт шақта баршаға бақыт сыйлап,
Парасатты перзент бол жер-анаңа!**

СЕНІҢ АРҚАҢ

Отан аты — Октябрьде табылған,
Отан оты — Октябрьде жағылған.

Отан атын тапқан дана — Ленин,
Отан отын жаққан дана — Ленин.

Көсем қолы созып алға сермеген,
Кереметтей кеңістікке өрлеген.

Сол қалпында бағыт сілтеп тұр әлі,
Халықтардың жүрегінде — тұрағы.

Ол тұрады ғасырлардың үстінде,
Мезгеушісі ойдың, қимыл, істің де.

Орнап орда, керілгенде кереге,
Бостандықтың бал нұрына кенеле, —

Қалың қауым жадырасты жамырап,
Шаңқан шақта көтерілді шаңырақ.

Октябрім, рахмет жаусын саған мың!
Ең алғашқы сәулетшісі заманның!

Ең алғашқы жұмысшы да Өзіңсің!
Ең алғашқы құрылысшы да Өзіңсің!

Сенің шұғылаң шапақтаған қайда да,
Елдің гербін апардың сен, Айға да!

Айтарымды айтсам егер қысқартып,
Бәрі — Сенен, бәрі сенің стартың:

Дән де — Сенен миллиард боп өнетін,
Нәр де — Сенен өмірге ұрық себетін.

Гүл де — Сенен бағымызда солмайтын,
Үн де — Сенен дос-жаранға жолдайтын.

Октябрім, қымбатсың сен соғұрлым,
Сенсің ең бір жасампаз да ғұмырлы.

Жолың ұзақ, айқын мұрат — мақсатың,
Адамзатқа абзал, ардақ жақсы атың.

ДӘУІР ДАСТАНЫ

Мен өленде күштар емен цифрға,
Сенсем дағы цифрдағы сиқырға.

Бірақ бүгін ұлы ерлік кезінен,
Мың тоғыз жүз елу төрттің өзінен —

Сөз тиегін ағытуды жөн көрем,
Қиял серік қаламыма дем берем.

Елу төрт — ол тұнба тыңның төлбасы,
Өр көңіл мен ордалы ойдың олжасы.

Октябрьдің ағындаған арнасы,
Қаһармандық қимылдардың жалғасы.

Көтерілген тың — алыптар асқары,
Бір дәуірдің данышпандық дастаны.

Ойхой, дала! Ойхой ақпан, февраль,
Алай-дүлей бораны бар, желі бар.

Бет бақтырмас ызғырығы ысқырып,
Қызыл шұнақ аязы бар үскірік.

Жапанда не? Жалғыз қыстау мықтаса,
Пана болмас селдір бұта ықтасаң?

Ең абзалы — бар нақ өзі ғажаптың;
Досқа ыстық пейілі бар қазақтың.

Даладай кең құшағы бар қазақтың,
Оты сөнбес ошағы бар қазақтың.

Бар: лаулаған жүректердің алауы,
Қар жанбай ма табылғанда қалауы?

Тыңжершілер лек-легімен қаптады,
Мейманға ұсап вагондарда жатпады.

Белді, оятты солқылдатып маңайды,
Дөңді, оятты марғаулықтан талайғы.

Жас қайратын телегейлей тастыра,
Қанат жайды «Ленинград», «Москва».

Миллиондардың білектері ұштасты,
Миллиондардың жүректері ұштасты.

Неңдей жайды аңғармаққа ынтықсыз?
Бұл далада зеңбірексіз, мылтықсыз —

Қызды шайқас, қызды майдан ғаламат,
Атқа қонды барша арлы азамат.

Жер түледі, барқын бетін дән жапты,
Ел түледі, жаңғыртты да жан-жақты.

...Миллиардтармен кенелтті де Отанды,
Қазақстан жомарт аймақ атанды.

Бақ-талап та, береке де осында,
Салтанат та, мереке де осында.

Адамдардың жайсаңы да осында,
Қажырлысы, қайсары да осында.

Бірліктердің бекемі де осында,
Бауырластар мекені де осында.

Бір дәуірдің тың дастанын, жан қия,
Жазып шықты халық пенен партия!

Алмасады бүгінгі ұрпақ, ендігі,
Жалғасады тыңжершілер ерлігі!

РИЗАМЫЗ!

Ел де, жер де түлеп тағы жасарды,
Салтымыз сол, қалпымыз сол қашанғы.
Біз сөйлесек жүрек сөзін сөйлейміз,
Біз адамыз мінездерден жасанды.

Біз күштіміз, келбеттіміз, кемелміз.
Ақылға да, дарынға да кененбіз.
Заңғармыз дәл замананың өзіндей,
Замананың дәл өзіндей тереңбіз.

Жұмыскер жыл! Ризамыз біз саған,
Бар жігерін жақсылыққа жұмсаған.
Ризамыз сыйларыңа соқталы,
Мейіріңе молыққанға мұнша адам!

Жасампаздық майданында қосқан бас,
Біздің әрбір минутымыз бос болмас.
Сергітетін серігіміз әманда:
Тиімділік, Сапа дейтін қос жолдас!

Кенде емеспіз бақыт пенен ырыстан,
Ләззат таптық төккен терден, жұмыстан.
Жаһан жұртын жалт қаратып жеңісі,
Биыл тағы таңырқатты Тыңстан!

Ері жайсаң, жері жомарт берген,
Қазақстан қашан пейіл тежеген:
Басып түсті таразының тең басын,
Асып түсті миллиард дейтін межеден!

Қазақ жері қыруар құттан құралған,
Қазақ жері арылмаған құнардан.

Аяқ бассаң тұнған байлық тусырап, ,
Кәдемізге жаратуға құмарлан!

Біз әлі де дәулет көзін табамыз,
Біз әлі де жаңа жұлдыз жағамыз.
Біз әлі де кеңістікте көсіліп,
Біз әлі де шыннан дабыл қағамыз.

Біз әлі де зәулімдерге самғаймыз,
Қысқа жолды ұзартамыз, жалғаймыз.
Жан жалынын, жүрек отын маздаған,
Советстан, саған ғана арнаймыз!

Келе жатыр ардақ шағың — алпысың,
Келе жатыр толықсыған талтүсің.
Өркені өскен Октябрьдің Отаны
Планетаның күні болып шалқысын!

ТЫҢЖЕРШІЛЕР

Тың көтергендер —
Күн көтергендер.
Саусағынан таң нұрын
Таратқандар, олар өз тағдырын
Аузына қаратқандар.

Тыңжершілер,
Кіл көршілер,
Тусыраған жапанда
Тұңғыш ту ұстағандар.
Тың дейтұғын жаһанда
Прометейше от уыстағандар.

Мұндағылар,
Тыңдағылар —
Әке де, бала да,
Шетінен қаһармандар.
Ақ селеулі далаға
Береке, мереке апарғандар.

Мұндағылар,
Тыңдағылар —
Бір кісінің баласындай,
Қолының ашықтығы,
Мейманға машықтығы,
Қазақтың даласындай.

Мадақтаймыз біз кімді?
Планетаны жүз тілді!
Сен оны іздеп кел
Қыс — қиырдан, жаз — алыстан.
Аты оның —
Жұлдызы жоғары Қазақстан!

**Байтақ өлкем, байсың,
зәулім, зор тұлғаң,
Миллиард — сенің ең қадірлі қолтумаң,
Пешенене біткен бақыт ол сенің,
Несібеңнің несиесін толтырған.**

**Думандатқан шақта дүбір-дүрмекті,
Кімге айрықша алғыс айту міндетті.
Саған, саған, егінші дос, еренім!
Өр сенікі, төр сенікі құрметті!**

**Ежелден-ақ жер — мекенің саялы,
Сенің оған алақаның аялы.
Жерді жебеу, бәйге атындай жарату,
Сенің ғана борышыңа саяды.**

**Қуанғаннан жүрек сыймай қабына,
Өлеңдеттім ағымнан бір жарыла.
Сүйіншіге сұрайтыным: қайталап,
Келер жылы миллиард бер тағы да!**

МОСКВА

Ұлылықта кім бар саған-барабар!
Ерлігінді планета бағалар.

Одақтасы, ұрандасы уақыттын,
Бас қаласы Бостандықтың, Бақыттың.

Москвамсың, сенсің қала — қаһарман,
Сұсты шақта сауыт кидің қаһардан.

Жадымда әлі жалын тұтқан қырық бір,
Жалаңдаған жау тұзағын құрып тұр...

Жастайымнан қадірінді білген мен,
Жатқам сонда окоп қазып іргеңнен.

Орыс жатқан, қазақ жатқан қаз-қатар,
Қатар ұшқан оғымыз да жауға атар.

Өңмендеген дұшпан жолын бөгедік,
Шабуылда шеру тартып жөнөдік.

Солдат болып тапжылмадың, қасқардың,
Маршал болып майдандарды басқардың.

Зердемде әлі декабрьдің ақ таңы,
Шапақ шашып жеңіс таңы атқаны.

Зердемде әлі еңсең биік тұрғаны,
Қанқорларды қансырата ұрғаның!

Сенің атың түспей адам аузынан,
Сенің атың түспей жаһан аузынан.

Сағатына сан аталды — Москва!
Жеңімпаз боп жаратылды — Москва!

Саған деген мархабатта өлшеу жоқ,
Саған деген махаббатта өлшеу жоқ.

КЕМЕЛ ЕЛДІҢ КЕМЕЛ ЗАҢЫ

Кемел елдің кемел заңы,
Кенен елдің кенен заңы.
Адамының ерен бағы,
Асқақ ойы, терең жаны.

Заң бітімі асыл, бөлек,
Ол — өмірдің Бас кітабы.
Ол — бәйтерек,
жасыл желек,
Мәңгі солмас жас бұтағы.

Әрбір әрпі Әділдіктің
Дәл өзінен құйылғандай.
Жүрегіммен бәрін ұқтым,
Таттым тәтті сыйын балдай.

Адам қамы — ойлайтыны,
Заман қамы — ойлайтыны.
Сол себепті оның дәйім
Болашаққа бойлайтыны.

Әлемге аян, ұлы елім,
Күзің қандай,
жазың қандай.

Отан Заңы Лениннің
Өз қолымен жазылғандай.

Жауап дайын сұрағанға:
Міндетің де, правоң да
Келбетіңде жарқырап тұр,
Ұқсап бейне рауанға.

Сол советтік салтым, санам,
Білем Заңның парқы қандай,
Қамқор бар ма, халқым, саған,
Дәл лениншіл партияңдай.

Кемел елдің заңы кемел,
Шаңқай түстей шағы кемел.
Адамының бағы кемел,
Азаматтық ары кемел.

КОММУНИСТЕР КЕҢЕСТІ КРЕМЛЬДЕ

Өте жақсы басталды жыл биылғы,
Бір қиырға жалғадық бір қиырды.
Лениншілдер съезі лебізінен
Көкірекке көл-көсір нұр құйылды.

Коммунистер кеңесті Кремльде.
Өте жақсы!

Отанның реңінде
Қан тулады Келешек тамырынан,
Тарамдалып тараған күллі өмірге.

Сол съездің мінбесі неткен биік!
Жанарына жер-жаһан кеткен сыйып!
Өте жақсы!

Шешендер сөйлегенде,
Аймалады апрель беттен сүйіп.

Бесжылдығым! Бақытқа баспалдағым,
Әр сатысы адамның ашқан бағын.
Өте жақсы!

Ол — заңы заманымның,
Қастерлейтін, сүйетін жастан жаным.

Айтқаныңды, Партия, парықтадым,
Менің әбден ұққаным, қаныққаным.
Планетада басқа бір партия жоқ,
Дәл Өзіңдей ойлайтын халық қамын!

Өте жақсы! Сен барсың бағымызға,
Сен өлшеусіз ождан мен арымызға.
Бір өзіңсің өмірдің Бас Ұстазы,
Салтың сіңген әуелден қанымызға.

Сен сөйлейсің Лениннің өзіндей боп,
Мәңгілікті көретін көзіндей боп.
Сенің сөзің әлемге естіледі,
Оның бүгін айтылған сөзіндей боп.

Қадамыңнан құт қаулап, ырыс өнген,
Бағыттайсың кемеңі құрыш қолмен.
Өте жақсы: Партия, өзің бастап,
Дұрыс жолмен келеміз, дұрыс жолмен!

АРМЫСЫҢДАР, ЛЕНИНШІЛДЕР ЛЕКТЕГІ

Октябрьді өз көзімен көргендер,
Дауылдарда Ленинге ергендер,
Армысыңдар, айқастарда атойлап,
Жаңа дүние жауын жаншып, жеңгендер.

Армысыңдар, өңкей даңғыл даналар,
Батыр бар ма большевикке барабар.
Алдарыңда басымызды иеміз,
Бақыт көшін бастап берген бабалар.

Қартаймаңдар, лениншілдер лектегі,
Нұр таймасын жанардағы, беттегі.
Өмірлерің — өрендерге өнеге,
Өмірлерің — ерлік, күрес мектебі.

ҚЫРЫМЫЗДА ҚЫРМЫЗЫ ТУ ЖАЛТЫЛДАП

Кедей қазақ Октябрьді қарсылап,
Шапты сонда кең даланы шаршылап,
Құшты сонда жалбыр тонды жалшыны,
Қуанғаннан көздің жасы тамшылап.

Смольныйдан соқты, самал аңқылдап,
Қырымызда қырмызы ту жалтылдап,
Топ алдында адымдады Әліби,
Сахарада Сәкен даусы саңқылдап.

Оқты көріп «Аврорадан» атылған,
Қазақ сонда таңды көзбен атырған.
Үйімізге үні жеткен Лениннің,
Азаттықтың аясына шақырған.